

Magyar Agrár- és Élettudományi egyetem
Szent István Campus
Állattenyésztési Tudományok Intézet
Mezőgazdasági mérnöki alapképzési szak

**EGY KETTŐSHASZNOSÍTÁSÚ ÉS EGY HÚSTÍPUSÚ
SZARVASMARHA ÁLLOMÁNY GAZDASÁGI
ADATAINAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA LEGELTETÉSES
KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT**

Belső konzulens: Kosztolányiné Dr. Szentléleki Andrea

Tanársegéd

Belső konzulens intézete/tanszéke:

Állattenyésztési Tudományok Intézet/Állattenyésztés-
technológiai és Állatjólléti Tanszék

Külső konzulens: Dr. Lengyel László

Címzetes egyetemi docens

Készítette: Kobrehel Ákos

Zenta

2023

Összefoglalás

A munkámat Hódegyházán, a saját családi gazdaságomban és Ilonafalván, Bata Bálint gazdaságában végeztem el. A vizsgálataimat azzal a céllal végeztem, hogy megállapítsam, a jelenlegi gazdaságpolitikai körülmények között a vajdasági térségben jövedelmező tud-e lenni a szarvasmarhatartás a legeltetési körülmények között.

A munkám során két gazdaság szarvasmarha-állományát hasonlítottam össze legeltetési körülmények között. Az első a saját családi gazdaságom volt, ahol szimentáli kettőshasznosítású szarvasmarhákat tartottunk szabad legeltetési körülmények között. A gazdaság fő bevétel forrása a napi szinten értékesített tej volt. A másik gazdaság Bata Bálint gazdasága volt, ahol Aberdeen angus húshasznosítású szarvasmarhákat tartott szakaszos legeltetési körülmények között. Bálint fő bevétel forrása az értékesített vágómarha volt.

A kísérletemben valamennyi paramétert annak érdekében vizsgáltam, hogy megállapítsam a két állomány tartásának gazdasági paramétereit. A paraméterek közötti különbségekből pedig alátámaszthatom vagy elvethetem a hipotéziseimet.

A hipotéziseim a következők voltak: a húsmarhatartás térségünkben, jelen pillanatban, gazdaságosabb a tejtermelésnél. A jó minőségű legelőn a tejelő szarvasmarhatartás is gazdaságos.

A vizsgálataim során a két település határában található legelőterületeket hasonlítottam össze annak érdekében, hogy különbséget tudjak levonni a két legelőterület között. Ezáltal választ kapva a kiegészítő takarmányozás szükségességére és mértékére. A legelőkön a Braun Blanquet módszert alkalmaztam a növényállomány becslésére. A legelők hozamának felmérésére pedig a nyírási próbát alkalmaztam. Ezen vizsgálatokat a pontosabb eredmények érdekében két alkalommal, ősszel és tavasszal is elvégeztem. A legelőn kapott vizsgálati eredményeket, hogy még inkább alá tudjam támasztani, a meteorológiai adatokat is figyelembe vettem. A kapott eredményeket grafikonok és táblázatok formájában mutattam ki.

Az állatok esetében a saját gazdaságomban tíz szimentáli egyedet jelöltem ki, míg Bata Bálintnál tíz növendék bikát. Az állatoknál a hathónapos vizsgálati periódusban a következő adatokat gyűjtöttem: a szimentáli teheneknél a testtömeget, a megtermelt tej mennyiségét, a takarmányféleségeket, takarmány adagot és az állatorvosi kezeléseket. Az angus bikáknál a testtömeget, a testtömeg-gyarapodást, a takarmányféleségeket, takarmányadagokat, valamint az állatorvosi kezeléseket. Az állatoktól gyűjtött adatokat kiegészítve havi szinten gyűjtöttem takarmányárakat, a tej kifizetési árát és a februári hónap végére a vágómarha értékesítési árát. Ezekből az értékekből gazdasági számításokat végeztem, és így kaptam meg az eredményeimet.

A vizsgálataim eredményei alapján a következő fő következtetéseket tudtam levonni:

A tej literenkénti árának növekvő tendenciája alapján érdemes lenne megfontolni, a legeltetési tartási körülmények mellett, tehénlétszám növelését, mellyel növelhető volna a tej mennyiség.

A megfelelően szakmailag megszervezett húsmarhatenyésztés, évi néhány alkalmi értékesítéssel, kiváló jövedelmet biztosít.

A két gazdaság pénzügyi eredményét figyelembe véve, Bata Bálint gazdasága nagyobb mennyiségű értéket állított elő. Viszont a mérések nem követték a teljes hizlalási periódust. A vágóbika egyszeri értékesítése nagymértékű bevételt biztosított. Állandó piac mellett kiváló jövedelemforrás az angus hizlalás. Amennyiben a piacnak éppen nincs szüksége marhahúsról, a tenyésztőnek nem kötelező a vágóállatot azonnal értékesítenie kedvezőtlen árviszonyok mellett, ezért a húsmarhatartás kevésbé függ a piaci helyzettől. A munkaerő és a befektetett energia szempontjából is kedvezőbb, mint a tejtermelés. Összességében a megfelelő szakmai szervezés mellett gazdaságosabb a tejtermelésnél.

A saját gazdaságban állandó, havi kétszeri bevételt biztosít a tejtermelés. Kisebb értékekre van szétbontva a bevétel. Ellenérve, hogy erősen függ a piactól, mivel a tejet napi szinten értékesíteni kell. Állandó munkaerőt igényel, amely a mai világban nagyon nehezen oldható meg.

A két legelőterületet összehasonlítva, a Hódegyháza határában található legelő nagyobb zöldtömeget szolgáltatott az Ilonafalva határában lévő legelőhöz képest.

Az ilonafali legelő termőképességét javítani kellene, az állatok trágyázásán kívül hígtrágyát vagy műtrágyát kellene kijuttatni a megfelelő időpontokban. Felülvétellel a pillangós növények számát növelni lehetne. Ezen tényezők teljesítésével csökkenthető volna a kiegészítő takarmányozás mértéke.

A hozameredmények alapján elmondható, hogy a saját gazdaságomban a legelő hozama képes volt eltartani a tehén állományt. Ezáltal a legelőn a tejelő szarvasmarhatartás gazdaságosnak bizonyult.

Bata Bálint esetében a méréseim alátámasztották a kiegészítő takarmányozás szükségességét.

Az állatorvosi kezelések részt figyelembe véve a kísérleti időszakban az állatoknál nem jelentkeztek egészségügyi problémák, legyen szó emésztőrendszeri vagy csülök problémákról. A mozgás és a napfény kedvező hatással bír az állatokra.